

Infospot

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen in de uitgaven in de ambulante sector van de verzekering voor geneeskundige verzorging in 2012

Juli – Augustus – September 2013

De TOP 25 van de werkzame bestanddelen vertegenwoordigen 36 % van de totale netto-uitgaven (dit zijn de uitgaven voor de verplichte verzekering) en 24 % van het behandelingsvolume (DDD¹). Ter verduidelijking: er bestaan naast deze 25 werkzame bestanddelen nog 725 werkzame bestanddelen waarvoor er een verzekeringstegemoetkoming is door de verplichte ziekteverzekering in de ambulante sector.

TOP 25 (2012)								
Plaats netto bedrag 2012	ATC	Werkzaam bestanddeel	Nettobedrag 2012	DDD 2012	Aantal patiënten 2012	Gemidd. jaarlijkse toename nettobedrag 2009 - 2012	Jaar van de eerste vergoeding van het werkzaam bestanddeel	1 ^{ste} jaar van verschijning in de TOP 25
1	L04AB04	ADALIMUMAB	107.034.750	2.739.222	9.980	11.204.572	2004	2006
2	C10AA05	ATORVASTATINE	79.712.414	121.254.876	347.206	-9.286.032	1998	1999
3	C10AA07	ROSUVASTATINE	76.567.168	114.195.444	300.211	6.807.250	2003	2006
4	L04AB01	ETANERCEPT	64.671.071	1.667.377	6.348	4.479.328	2002	2005
5	B02BD02	BLOEDSTOLLINGSFACTOR VIII	51.651.626	108.613	283	2.779.095	1980*	2002
6	R03AK06	SALMETEROL MET EEN COSTICOSTEROIDE	45.924.336	28.547.373	243.411	-462.442	2001	2002
7	A02BC02	PANTOPRAZOL	44.675.251	129.900.107	842.000	1.251.891	1997	2002
8	A02BC01	OMEPRAZOL	42.490.005	149.460.777	682.994	-7.978.940	1989	1997**
9	R03AK07	FORMOTEROL MET EEN COSTICOSTEROIDE	41.710.640	34.950.342	366.396	1.340.984	2002	2003
10	L03AB07	INTERFERON BETA-1A	36.873.030	2.466.741	3.843	710.382	1998	2001
11	C10AA01	SIMVASTATINE	33.197.845	182.040.953	716.194	-708.725	1990	1997**
12	N06AB10	ESCITALOPRAM	32.106.022	63.370.881	299.240	633.948	2003	2004
13	N05AH04	QUETIAPINE	28.854.850	10.086.153	65.177	871.110	2002	2009
14	L01XE01	IMATINIB	27.441.321	247.636	1.013	552.945	2002	2007
15	C07AB07	BISOPROLOL	26.446.946	99.158.933	673.727	1.511.859	1988	1997**
16	J01CR02	AMOXICILLINE MET ENZYMREMMER	25.829.150	35.830.735	1.593.601	-753.368	1986	1997**
17	C01DX12	MOLSIDOMINE	25.449.711	84.491.308	120.829	-1.464.654	1981	1997**
18	B01AB05	ENOXAPARINE	25.175.304	18.989.758	246.951	803.361	1989	2010
19	R03BB04	TIOTROPIUM BROMIDE	23.851.075	17.456.391	99.755	-1.101.437	2004	2006
20	N06AX21	DULOXETINE	21.905.877	18.605.143	95.774	1.554.620	2006	2012
21	A10AE04	INSULINE GLARGINE	21.671.090	13.334.867	55.061	1.583.407	2004	2012
22	J01CA04	AMOXICILLINE	21.521.486	30.681.711	1.703.687	449.658	1980*	1997**
23	N03AX14	LEVETIRACETAM	21.450.329	8.068.807	25.313	915.786	2002	2010
24	J05AR03	TENOFOVIR DISOPROXIL EN EMTRICITABINE	21.200.289	1.113.921	3.983	3.581.182	2009	2012
25	B01AB06	NADROPARINE	20.985.564	11.258.481	159.376	-886.966	1988	2001
Totaal TOP 25			968.397.149	1.180.026.548	-	-	-	-

* 1980 of nog vroeger
 ** 1997 is het 1^e jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren; deze molecule zal waarschijnlijk vroeger in de TOP 25 verschenen zijn.
 (bron: RIZIV – Farmanet)

De TOP 25 bevat weinig heel recente werkzame bestanddelen. Het recentste werkzaam bestanddeel is het combinatiepreparaat tenofovir disoproxil - emtricitabine (behandeling van HIV-infecties), dat sinds 2009 wordt terugbetaald. Omgekeerd dateren 12 werkzame bestanddelen van vóór het jaar 2000. Het aantal verschillende rechthebbenden die minstens 1 verpakking met het bijhorende werkzaam bestanddeel afgeleverd hebben gekregen gedurende het jaar 2012, wordt opgeteld.

Bepaalde werkzame bestanddelen zijn “oude bekenden” van de TOP 25: omeprazol, simvastatine, bisoprolol, amoxicilline met en zonder enzymremmer en molsidomine bijvoorbeeld waren reeds aanwezig in de TOP 25 van 1997 (het eerste jaar waarin Farmanetgegevens beschikbaar waren).

De TOP 25 van 2012 wordt kenmerkend door de 2^e plaats van atorvastatine. Atorvastatine heeft vanaf 2001 zonder onderbreking de 1^e plaats bezet. De komst van generieken in de loop van het jaar 2012 heeft de kost per DDD van deze molecuule doen dalen van 1,08 naar 0,38 EUR. Indien dit prijsniveau over gans 2012 van toepassing zou zijn geweest, dan zou atorvastatine pas op de 5e plaats staan. We merken ook op dat de komst van generieken samenging met een groei in de afgeleverde volumes.

De 1^e plaats wordt voortaan ingenomen door adalimumab, een TNF-remmer die gebruikt wordt om inflammatoire processen bij zware aandoeningen af te remmen als de klassieke behandelingen niet helpen. Adalimumab wordt in 57% van de gevallen voorgeschreven door reumatologen (vooral om reumatoïde polyarthritis te behandelen), in 29% van de gevallen door gastrologen (ziekte van Crohn) en in 14% van de gevallen door dermatologen (psoriasisreuma). Het aantal patiënten blijft beperkt maar de behandeling is zeer duur (ongeveer 40 EUR per DDD).

Het is mogelijk om op basis van de databankgegevens het aantal patiënten te bepalen aan wie een bepaald werkzaam bestanddeel minstens éénmaal dat jaar werd afgeleverd². Deze informatie geeft een ander beeld dan het volume uitgedrukt in DDD of in kost. Sommige werkzame bestanddelen worden immers gebruikt voor een korte termijn door veel patiënten (bv.: het antibioticum amoxicilline - ATC code J01CA04 - dat in 2012 aan 1,7 miljoen patiënten is afgeleverd). Andere werkzame bestanddelen worden gebruikt bij chronische behandelingen, wijd verspreid onder de bevolking, zoals de cardiovasculaire geneesmiddelen (atorvastatine, simvastatine, enz.). Nog andere tenslotte worden slechts gebruikt bij een klein aantal patiënten waarvan de gezondheidstoestand die dure behandelingen noodzakelijk maakt (3 werkzame bestanddelen van de top 5 hebben minder dan 10.000 patiënten: adalimumab, etanercept en bloedstollingsfactor VIII).

We merken op dat het verdwijnen van zuurstof uit de TOP 25, in 1 jaar tijd van de 25^e naar de 56^e plaats gezakt, een gevolg is van de wijziging van de terugbetalingsvoorwaarden voor deze specialiteit op 1 juli 2012. Deze wijziging heeft het gebruik van dit product in het kader van de openbare apotheken aanzienlijk verminderd (een deel van het verbruik is echter naar de ziekenhuissector overgeheveld).

De TOP 25 van 2012 bevat :

- 3 werkzame bestanddelen gebruikt bij COPD en astma (salmeterol met een corticosteroid, formoterol met een corticosteroid en tiotropium bromide),
- 3 cholesterolverlagende middelen (atorvastatine, rosuvastatine en simvastatine),
- 2 immunosuppressiva geïndiceerd voor de behandeling van actieve reumatoïde artritis, ziekte van Crohn en psoriasis (adalimumab en etanercept),
- 2 protonpompremmers die dienen om de maagzuursecretie te remmen (omeprazol en pantoprazol),
- 2 laagmoleculaire heparines die gebruikt worden bij de preventie van trombosen (enoxaparine en nadroparine),
- tweemaal het breedspectrumantibioticum β -lactam, al dan niet gecombineerd met een β -lactamaseremmer (amoxicilline en amoxicilline + clavulaanzuur),
- 2 antidepressiva (escitalopram en duloxetine),
- 1 stollingsfactor (bloedstollingsfactor VIII),
- 1 antipsychoticum gebruikt bij o.a. de behandeling van schizofrenie (quetiapine),
- 1 anti-anginosum gebruikt bij de chronische behandeling van stabiele angor (molsidomine),

2. Het aantal verschillende rechthebbenden die minstens 1 verpakking met het bijhorende werkzaam bestanddeel afgeleverd hebben gekregen gedurende het jaar 2012, wordt opgeteld.

- 1 immunomodulerend middel gebruikt bij de behandeling van multiple sclerose (interferon β -1a),
- 1 antitumoraal geneesmiddel (imatinib),
- 1 β -blokker gebruikt bij o.a. de behandeling van hypertensie (bisoprolol),
- 1 antidiabeticum (insuline glargine)
- 1 anti-epilepticum (levetiracetam),
- 1 combinatiepreparaat van anti-retrovirale middelen voor de behandeling van infecties met het HIV virus (tenofovir disoproxil en emtricitabine).

Verantwoordelijke uitgever: J. De Cock, Tervurenlaan 211, 1150 Brussel

Realisatie: Dienst voor geneeskundige verzorging van het RIZIV

Grafisch design: Communicatiecel van het RIZIV

Foto: Verypics

Publicatiecatum: Maart 2013

Wettelijk depot: D/2013/0401/31